

Program obnovy dediny bilancoval

Prezentovať výsledky, skúsenosti a úspechy 15-ročného pôsobenia Programu obnovy dediny na Slovensku, ako aj vyhodnotiť v poradí už 7. ročník súťaže Dedina roka 2013, bolo cieľom konferencie, ktorá sa uskutočnila 18. septembra 2013 v Banskej Bystrici za účasti starostov zo všetkých kútov Slovenska, zástupcov štátnej správy, samosprávnych krajov a odborníkov. Konferenciu s medzinárodnou účasťou organizovala Slovenská agentúra životného prostredia.

O prestížny titul **Dedina roka 2013** a možnosť reprezentovať Slovensko v súťaži o Európsku cenu obnovy dediny súťažilo 27 obcí zo siedmich krajov Slovenska. Ide o obce: Alekšince, Baďan, Bánov, Blatnica, Bošáca, Červeník, Dubník, Heľpa, Jablonka, Jasenica, Kechnec, Malé Dvorníky, Matejovce nad Hornádom, Miklušovce, Močenok, Mošovce, Mútne, Pavlovce nad Uhom, Pruské, Sebechleby, Slovinky, Šarovce, Špania Dolina, Štitáre, Tešedíkovo, Vaďovce, Vyšný Kubín. (Výsledky súťaže nájdete na zadnej obálke tohto vydania Enviromagazínu).

Súťaž vyhlásilo Ministerstvo životného prostredia SR spoločne so Slovenskou agentúrou životného prostredia, Spolkom pre obnovu dediny a Združením miest a obcí Slovenska. Obce tu prezentujú úspešné postupy obnovy vidieka, zlepšenie kvality životného prostredia a rozvoj dedín na národnej a medzinárodnej úrovni. Taktiež súťažila o celkové prvenstvo, ako aj o ocenenia v siedmich kategóriách. Počas mesiacov jún a júl 2013 všetky prihlásené obce navštívili členovia národnej hodnotiacej komisie, ktorí vybrali celkového víťazu súťaže – obec Malé Dvorníky (okres Dunajská Streda), ktorý získal titul Dedina roka 2013 a právo reprezentovať Slovenskú republiku v súťaži o Európsku cenu obnovy dediny, ako aj držiteľov ostatných ocenení.

Program obnovy dediny je obľúbeným a úspešným nástrojom rozvoja vidieka v štátoch

Európy a od roku 1998 aj na Slovensku. Jeho cieľom je vytvorenie ekonomických, organizačných a odborných predpokladov podpory vidieckych komunít na to, aby sa vlastnými silami snažili o rozvoj zdravého životného prostredia, udržiavanie prírodných a kultúrnych hodnôt krajiny a rozvoj ekologicky neškodného hospodárenia s využitím miestnych zdrojov. Napĺňaním cieľov Programu obnovy dediny je podporovaná aj implementácia Európskeho dohovoru o krajine. Viac informácií je na www.obnovadediny.sk a www.facebook.com

Zdroj: SAŽP, MŽP SR

Organizátori konferencie s víťazmi súťaže Dedina roka 2013 a zástupcami partnerských organizácií

Foto: Alexander Králik

Krotenie živlov alebo energie v službách človeka

Prírodné živly – vodu, oheň, vzduch a zem si človek podmaňuje a využíva energiu, ktorú z nich získava. Práve im je venovaná výstava **Krotenie živlov alebo energie v službách človeka**. 5. septembra ju otvorilo Slovenské

Foto: Ľubomír Lužina

banské múzeum v Banskej Štiavnici spoločne s OZ Iniciatíva za živé mesto vo výstavných priestoroch v Berggerichte na Trojičnom námestí. Výstava sa koná pri príležitosti 300. výročia narodenia Jozefa Karola Hella a **potrvá do augusta 2014**.

Jednotlivé témy sú prezentované v štyroch miestnostiach s témou konkrétneho živlu spolu s exponátmi Slovenského banského múzea v Banskej Štiavnici a Slovenského technického múzea v Košiciach. Výstava je určená pre širokú verejnosť, ale realizovaná predovšetkým pre rôzne vekové kategórie školákov. Pre deti sú pripravené interaktívne prehliadky, tematicky prispôbené veku a témam, s ktorými sa deti v škole stretávajú.

Energiu zo živlov ľudstvo využíva v rôznych oblastiach – od vodného kolesa, cez čerpacie stroje, bezpečnostnú lampu v baníctve, svetlo žiarovky či pohon stlačeným vzduchom. Vďaka Hellovi baníctvo v 18. storočí zvládlo vodu, živél, ktorý im zatápala bane a bránil ťažiť drahé kovy. Unikátne čerpacie zariadenia a výstavba vodných nádrží na pohon banských zariadení sa stali základom prosperity banského podnikania pre ďalšie dve storočia.

Zdroj: SBM, MŽP SR

Novela geologického zákona rieši aj zosuvy

Stávať budovy na miestach, kde sa zosúva pôda, by mala byť minulosť. Vyplýva to z novely geologického zákona, ktorú schválil parlament. Mestá a obce by podľa nej mali od novembra pri územnom plánovaní rešpektovať stanoviská enviroreortu a geológov, ktorí územia podrobne mapujú.

Na základe právnej normy bude ministerstvo životného prostredia vo svojom záväznom stanovisku k navrhovanej územnoplánovacej dokumentácii poskytovať informácie o zosuvných územiach a iných geologických hazardoch. Zároveň bude stanovovať podmienky využiteľnosti takýchto území. Týmto spôsobom sa má zabezpečiť tzv. systém predbežnej opatrnosti a prevencia nežiaducich stavebných zásahov do rizikových území. „Tieto kroky môžu nielen ochrániť majetok, zdravie a životy občanov, ale súčasne ušetriť štátu množstvo financií na prieskum a sanáciu v havarijných prípadoch,“ uviedol predkladateľ návrhu, minister životného prostredia Peter Žiga.

Na Slovensku je v súčasnosti 21-tisíc tzv. svahových deformácií. Porušujú územie s rozlohou 257-tisíc hektárov, čo je približne 5,25 percenta celého územia krajiny. Takmer 90 percent tvoria práve zosuvy. Tie u nás ohrozujú takmer 100 kilometrov diaľnic a ciest prvej triedy, takmer 600 kilometrov ďalších ciest, desiatky kilometrov plynovodov, vodovodov a približne 30-tisíc pozemných stavieb. Hrozbu zosuvov ľudia naplno pocítili po extrémnych zrážkach v roku 2010, keď došlo ku katastrofálnym zosuvom v Nižnej Myšli, Kapušanoch, Prešove a ďalších lokalitách. Boli spojené s deštrukciou domov a priamym ohrozením života ľudí.

Zdroj: MŽP SR

Zosuv v Petrovanoch

Foto: ENVIGEO, a. s., Banská Bystrica